

Bölüm 12

ADOLESAN DANIŞMANLIĞINDA HEADSSS YAKLAŞIMI

Pınar DÖNER GÜNER¹
Çiğdem EL²

Adolesan dönem, fiziksel ve psikolojik alanda önemli büyük değişikliklerin olması nedeniyle sağlık açısından özel ilgilenilmesi gereken bir dönemdir. Biyopsikososyal değişikliklere bağlı olarak adolesanlarda mortalite ve morbiditeyi etkileyecek oranda davranış bozuklukları, aile ve okul ile ilişkili sorunlar, psikolojik rahatsızlıklar, büyüme ve gelişme ile ilişkili sorunlar, cinsel gelişim ve cinsel sağlık ile ilişkili problemler sık görülebilmektedir (Salam, Das, Lassi, & Bhutta, 2016).

Yakınma ile sağlık merkezine başvuran bir adolesana ilk olarak yakınması ile ilgili sorular yöneltilir. Geliş sebebi ne olursa olsun adolesanın başvurusu, mevcut olabilecek diğer olası sorunlarını gözden geçirmek ya da olası sağlık sorunlarının önleyebilmek adına bir fırsat olarak değerlendirilmeli ve kapsamlı bir görüşme sağlanmalıdır (Ercan, 2005). Adolesan Danışmanlığında, adolesan dönemde en sık karşılaşılan sorunları gözden kaçırmamak ve daha doğru bir ayırıcı tanı yapabilmek için tam bir sistematik anamnez ve fizik muayenenin yanı sıra iyi bir psikososyal görüşme de yapmak gereklidir (Kanbur & Kızıllıkan, 2016). Psikososyal görüşmeyi daha sistematik ve daha rahat bir iletişim ortamında sağlamak için hekimlerin adolesanlarla görüşmeleri sırasında “**HEEADSSS**” envanterini kullanmaları önerilmektedir (Kanbur & Kızıllıkan, 2016) (Meynard, Haller, Navarro, & Narring, 2008).

Adolesan Danışmanlığında HEEADSSS

HEEADSSS akronimi;

Home (Ev),

Education/ **E**mployment (Eğitim/İş),

Eating (Yeme Tutumu),

Activities (Akranlarla Aktiviteler),

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, dr.pinar-doner@gmail.com

² Dr. Öğretim Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Pediatri Anabilim Dalı, cigdem.el@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Adolesan Bireye Yaklaşım. (2010). Nafiz Bozdemir & İsmail Hamdi Kara (Eds.), *Birinci Basamakta Tanı ve Tedavi* içinde (s. 131).
2. Alikashifoğlu, M. (2005). Adolesana yaklaşım. *Türk Pediatri Arşivi* 40(3), 191-198.
3. Ercan, O. (2005). Adolesana yaklaşım. Ercan O, Alikashifoğlu M, Ercan G (Eds.), *Adolesan Sağlığı. İstanbul Üniversitesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Sempozyum dizisi*(43) içinde (s.23-27). İstanbul.
4. Gençlerle İletişim ve Danışmanlık. (2010). TC sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, *Gençlere Yönelik Üreme Sağlığı Hizmetleri* içinde (s. 50-59). Ankara.
5. Ginsburg, K. et all (1995). Adolescents' perceptions of factors affecting their decisions to seek health care. *JAmA* 273(24), 1913-1918.
6. Kanbur, N. Ö., & Kızılkın, M. P. (2016). Ergenlerde Psikososyal Görüşme (HEEA-DSSS). C. Yakıncı & H. Karabiber (Eds.), *Çocuklarda Anamnezden Tanıya* içinde (s. 81-85).
7. Lee, Lana, et al. (2016). The status of adolescent medicine: building a global adolescent workforce. *International journal of adolescent medicine and health* 28 (3), 233-243. Doi: 10.1515/ijamh-2016-5003.
8. Meynard, Anne, et al. (2008) Risk-taking in adolescence. Screening and counseling strategies for primary care professionals. *Revue medicale suisse* 4 (161),1451-1455.
9. Oruç, M. A., & Öztürkler, M. (2012). Çocuk ve Ergen Sağlığı. İstanbul: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
10. Özçakar, N (2013). Adolesan Sağlığı ve Aile Hekimi. *Türkiye Klinikleri Journal of Family Medicine Special Topics* 4 (1), 16-19.
11. TC Sağlık Bakanlığı(2019). Bebek ve Çocuk İzlem Protokolü (15.01.2019 tarihinde <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/Yaykilavuzlari> adresinden ulaşılmıştır).
12. Salam, Rehana A., et al. (2016). Adolescent health and well-being: Background and methodology for review of potential interventions. *Journal of adolescent health* 59 (4), 4-10.
13. Schaff, E. A., & Hedberg, V. A. (1995). Preventive health care for teenagers and young adults. *Primary care*, 22(4), 637-652.
14. Set, T., Dağdeviren, N., & Aktürk, Z. (2006). Ergenlerde cinsellik. *Genel Tıp Derg* 16 (3), 137-141.
15. Şatiroğlu, H. (2008). Ergenlikte Cinsellik. *Adolesan Sağlığı İstanbul Üniversitesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Sempozyum dizisi* içinde (s. 41-46).
16. TÜSEB (2019). *Ergen Sağlığı Kılavuzları*. (15.01.2019 tarihinde <https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/ergen-sagligi-kilavuzlari> adresinden ulaşılmıştır).